

Chùa Siêu Lý

27-12-2025 (2)

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[13/01/2026 - 03:45 - anhlibrary]

thay vì dựng lên những cây cầu cảm thông thì người ta lại xây lên những bức tường ngăn cách đúng không? lẽ ra chúng ta hiểu nhau hơn thì như vậy chúng ta thương nhau nhưng mà thường người ta chọn cái cách hiểu nhau để mà phân biệt nhau, cái đó đúng hay sai? Hiểu nhau để mà phân biệt nhau nó khác với hiểu nhau để mà thương nhau, đấy. Và tôi đánh một vòng tôi cũng chưa có nói cái điều tôi muốn nói bài giảng ngày hôm nay. Tôi muốn nói cái gì? Trước hết đời sống là một dòng chảy nhân quả và chúng ta là một chiếc lá trên cái dòng chảy đó là cái điều mà tôi nhấn mạnh đầu tiên.

Và điều thứ hai tôi cũng muốn nói rằng trên cái dòng chảy nhân quả đó, mỗi chiếc lá, mỗi cá nhân con người, mỗi cái con côn trùng nó là quả của một loạt điều kiện, nhưng bản thân nó lại là điều kiện cho một loạt cái phản ứng khác, có tin cái đó không? có hiểu cái đó không? mình là cái kết quả của bố và mẹ nhưng mà khi mình lớn lên mình đi lập gia đình thì mình lại là cái điều kiện cho vô số hệ quả khác có đúng vậy không? nó cứ tương tục như vậy, cái đó rất là quan trọng và từ cái nền tảng đó tôi muốn nói đến cái chuyện đó là chúng ta không thể nào là một đơn tử, đơn bào trên trái đất này mà chúng ta phải luôn luôn cần đến những cái mối tương quan trong thiên hạ để mà mình sống. Tối thiểu khi mà mình ở trong núi sâu, mình cạo đầu, đắp y là một vị Tăng Đầu Đà, mình vẫn không ngừng có những tương quan với những tiền bối đã qua đời và còn đang phải tìm, đúng không? có đúng không? trong hang núi sâu, mình ngồi thiền chung quanh không có ai nhìn nhưng trong đầu mình vẫn có được, có được mối liên kết với Đức Phật, vấn đề nó nằm ở chỗ này.

Nếu chúng ta không có cái pass code, không có cái password, chúng ta không thể mở máy được. Cho nên muốn có một mối tương quan với người khác, chúng ta phải cùng tần số, chúng ta phải có khả năng mở được cái máy laptop của họ, có hiểu không? tại sao có những người họ học Phật Pháp rất là ít mà họ tu tập rất là tốt, tại sao vậy? vì họ dò được một phần tần số của Đức Phật, họ dò được một phần cái hiểu mình tạm gọi là cái pass code, cái password của Đức Phật, còn riêng mình thì không.

Tôi ví dụ một chuyện rất là nhỏ thôi, đa phần phật tử mình ai cũng nói là thích tu thiền, nhưng mà không hề phân biệt được Thiền Chỉ với Thiền Quán khác nhau cái gì? Tôi nói có đúng không? cứ tưởng là ngồi xếp bằng nhắm mắt là thiền hết, đó là một chuyện.

Chuyện thứ hai, chuyện rất là đáng ngại đó là trong Kinh nói rất rõ Tu Tứ Niệm Xứ là quan sát mình từ cái góc độ khách quan mà có mấy ai trong số hành giả hiểu được cái chuyện này.

Khách quan là sao? Mình phải nhìn cái thân xác này như là mình nhìn một cái thứ không phải là mình. Mình phải có cái gan mình nhìn vào cái bản tâm của mình, mình biết rằng ở đó đang có một cái tâm tham tồn tại, nó là tâm sân hiện hữu, nó đang có cái lòng kiêu ngạo đang hiện hữu, mình phải có cái gan mình thấy như vậy.

Tôi hay nói đùa là phật tử mình nhất là người Việt hay có cái chuyện là biện hộ, biết không? mình nổi nóng, mình nói tánh tôi cái gì phải thì thôi, có cái đó không ta? Thay vì mình nhịn, thay vì mình nhẫn, thay vì mình tha, đằng này mình phản ứng xong rồi mình vớt vát câu cái gì phải thì thôi, có cái này còn tệ nữa, trước khi nói xấu ai mình hay nói: nói không phải nói, có không ta? Ông đầu trọc này nè tệ lắm, có không? còn câu nữa, tôi nói you đừng có buồn nha, là sắp buồn, có không? tôi nói you đừng có buồn nha là bắt đầu cái mặt mình nó sụ rồi, nó sắp chửi cha mình rồi.

Cho nên tu Thiền là gì? Là có cái gan nhìn thẳng vào mình một cách khách quan. Các vị thế nào cũng hỏi tôi cái đó có cần không Sư? tôi nói cần chứ. Hoa hậu là người đẹp hơn mọi người đúng không ta? Đúng không? giả định chứ chưa kể là nó đi cửa sau, nó mua giải, giả định hoa hậu là đẹp nhất. Nhưng mà trong đời sống của họ có cần đến sự khách quan không?

Ví dụ, cần chứ, kể cả hoa hậu rất là kiêu ngạo nhưng bà vẫn có cái gan thấy những khuyết điểm trên người bà để bà đi điều chỉnh, có cần không? thí dụ như bây giờ bà đi ăn sáng, ăn trưa xong rồi có

cuộc họp báo, bà có cần móc cái phone ra để coi cái răng có dính rau không? có hả? bà tin là bà đẹp nhất Việt Nam đúng không? nhưng mà bà có cần nhận thức rằng mình trong một ngày cần phải xử lý một số cái dở bản, có đúng không? hay là bà cho bà là người hoàn hảo? Bà biết, bà tin là bà đẹp đó nhưng bà có cần phải hiểu thêm rằng trong người bà có những cái không đẹp không? không sạch có không? bà có cần cái nhận thức đó không? bởi vì hoa hậu nào mà không có nhận thức này tôi nghĩ là chắc trốn trại quên uống thuốc, chứ không thể nào một người đẹp mà lại quên cái vụ mà mình có những cái chỗ dở và chỗ không được đẹp đó, bắt buộc nha.

Cho nên ngay cả một chuyện rất là vật chất, rất là vật chất đó là cái nhan sắc của một hoa hậu thì cũng cần đến một cái gì đó rất là khách quan.

Mình cũng vậy, khi mà mình không thấy được vấn đề của mình thì vấn đề không được giải quyết, các vị có tin chuyện đó không?

Thí dụ như nha sĩ họ phải thấy được vấn đề của cái hàm răng của bệnh nhân thì họ mới giải quyết được, bác sĩ dù nội khoa hay ngoại khoa họ phải thấy được cái vấn đề của bệnh nhân mới giải quyết được. Chưa bao giờ có một giải pháp, chưa bao giờ có một giải pháp cho một đối tượng mà mình không nắm được vấn đề của nó, câu này đúng không ta? Cái vấn đề lớn nhất của chúng ta là gì? Là không thấy vấn đề của mình nằm ở đâu? Chuyện đó rất là quan trọng, đêm nay không biết bao giờ mới gặp lại bà con, tôi đánh một vòng tôi muốn nói rằng chúng ta không bao giờ là một, trong cuộc đời này hết, từ cái cặp mắt kính trên mắt của mình, cho đến cái dây nịt, cái chiếc nhẫn trên tay cũng không phải là một, chiếc nhẫn đó cũng là vô số những phân tử vật chất, nó không bao giờ là một, cho nên từ đó Đức Phật dạy trên đời này có 4 hạng người, bốn loại người trên cái nền tảng nhân quả vô thường. Bốn hạng người đó là gì?

1/ Một là biết cho mà không biết nhận.

2/ Cái hạng thứ hai là biết nhận mà không biết cho.

3/ Cái hạng thứ ba là vừa biết cho mà cũng vừa biết nhận.

4/ Cái hạng thứ tư là vừa biết nhận mà cũng vừa biết cho.

Tôi biết, tôi nhìn cái mặt quý vị tôi biết, ai cũng nói biết rồi khổ lắm nói mãi. Nhưng không, biết trật lất rồi.

Cái hạng thứ nhất biết nhận mà không biết cho là sao? Cái gì đối với cái anh này cũng là bài học, là điều kiện để anh tiến bộ hết, đó là người biết nhận, hiểu không? chỉ biết nhận cái nghĩa nó ghê gớm như vậy.

- Biết nhận tức là trong gian khó, trong hạnh phúc, trong suôn sẻ, và trong trắc trở, trong vị đắng cuộc đời, trong vị ngọt của đời sống, anh luôn luôn biết tận dụng tất cả những đắng ngọt đó để mà học, anh được hoàn thiện bản thân mình, tiến bộ hơn để gọi là người biết nhận, hiểu không?

- Người biết cho là sao? Luôn luôn sẵn sàng chia sẻ cái mình có cho người khác từ vật chất đến tinh thần, đó gọi là người biết cho.

Chỉ riêng cái hạng đầu tiên này, chỉ riêng cái hạng đầu tiên này, hình ảnh của người đầu tiên này đủ để làm bài học cho chúng ta tu tập. Cứ tự hỏi lòng mình đi, mình thuộc về cái loại nào? Thứ nhất mình có phải là hạng biết nhận không? đừng gật ầu, các vị chỉ có thể nghe Pháp trong một điều kiện OK, các vị hiểu không? các vị chỉ tin Phật trong một điều kiện rất là OK, chứ nếu mà gặp một cái vị đắng, hoặc gặp một cái vị ngọt, một vị đắng tàn khốc và một vị ngọt khó cưỡng thì liệu chúng ta có tiếp tục là Phật tử hay không? cái câu này bắt đầu...có hiểu không?

- Một vị đắng tàn khốc là gì? Khổ quá, quần quật không có thời gian tu học thì liệu chúng ta có cần rằng nhìn chút thời gian để tu học hay không? tôi nghĩ rất khó, đúng không?

- Rồi tới vị ngọt, nếu mà chúng ta đứng trước một cái sức hút hấp dẫn mà khó cưỡng liệu chúng ta có còn tin Phật hay không?

Thí dụ như hôm qua trong bài giảng hôm qua tôi có nói đùa, cứ mỗi cái búng tay chúng ta có 1 triệu đô la, cứ ngồi búng là nó ra, cứ là ngồi búng tay nó ra, thì suốt ngày các vị đâu có thời gian đâu mà nhớ Phật, cứ ngồi búng không, đúng không ta? Cứ ăn rồi ngồi búng hoặc là bây giờ các vị vẫn đi làm một ngày 8 tiếng nhưng mà tháng thu nhập 1 triệu đô la, thì cái này tương đối nó thực tế hơn, chứ búng tay thì nó hơi vô lý, nó hơi huyền hoặc, bây giờ mình đi làm một tháng có 10 ngàn đô la thì tôi nghĩ rằng mọi chúng ta tất cả mọi người đều như vậy hết nha. Ở đây ai cũng tháng kiếm được 10 ngàn thì tôi nghĩ thì đại chúng chỉ còn lại khoảng chừng 1/10 thôi, đó là những cái cụ mà bây giờ

không còn trí nhớ để xài tiền, không còn trí nhớ để xài tiền, chứ còn một tý trí nhớ kể cả ngồi xe lăn thì cũng tìm cách đổi chiếc xe lăn mới, xe lăn đồ hiệu.

Cho nên cái hạng người biết nhận không phải là dễ, đó là hoàn cảnh nào cũng lấy đó làm điều kiện để mà phát triển và kiện toàn bản thân. Đó là người biết nhận. Tất cả cái gì mà cuộc đời nó trao cho mình, mình đều lấy nó làm cái cái bàn đạp để mình tiến về phía trước một cách tích cực và hướng thượng, hướng thượng chứ không phải hướng hạ. Trong điều kiện hoàn cảnh nào mình vẫn tu học tốt, trong điều kiện hoàn cảnh nào mình cũng lấy đó làm điều kiện để yêu thương người khác, để mà sống lợi tha và sống có lý tưởng, có mục đích thì cái trường hợp đó gọi là người biết nhận. Nhưng mà cái chuyện thứ hai là biết cho, có những người rất là dễ thương nhưng mà khả năng cho ra rất là ít.

Tây có một câu nói rất là hay, cái giá trị của chúng ta nó không phải nằm ở cái chỗ mà mình nhận được cái gì mà nó còn là ở chỗ chúng ta biết cho ra cái gì, cái này đúng hay sai?

Thí dụ như cái cô áo vàng này, mỗi tháng cô thu nhập 1 triệu đô la nhưng mà cô không có chia ai hết thì quý vị nghĩ đi khi cô chết, cái chết của cô có ảnh hưởng tới ai không? làm sao ảnh hưởng được. Bởi vì tôi hay nói đùa đó là có những người cái sự có mặt của họ chỉ là góp mặt chứ không phải đóng góp, có đúng không? có những người cái chết của họ là sự vắng mặt chứ không phải là sự mất mát, đúng không? có những người sống lâu thành đồ cổ, có người sống lâu thành đồ cũ, đúng không? mà đồ cũ các vị cho tôi nguyên một xe tôi kêu cảnh sát, mà đồ cổ các vị cho tôi 2 món tôi gọi bằng má, có hiểu không? cái người sống lâu kể cả họ ăn nói ngon ngọt và ngồi xe lăn nhưng mà họ là người có tuệ giác, họ có cái để chia sẻ thì họ sống lâu thành đồ cổ.

Tôi ví dụ, Ôn, Ngài Hòa Thượng Pa Auk là đồ cổ hay đồ cũ, bữa nay cái đám Hà Nội nó đang điên lên với Ngài. Nói về ngoài đời không phải tôi bất kính, ngoài đời một ông cụ mà coi như là mất nhắm mắt mở như thế này, gật gù gật giường như thế này mà cả một rừng người lết ra cái tội nó lạy, nó giành nhau nó dâng hoa, vì sao vậy? vì Ngài có thể cho họ một hai câu nói, và sự hiện diện của Ngài thổi vào đời một cái luồng sinh khí, một cái luồng gió, một cái nguồn năng lượng, một cái sự tác động rất lớn, rất tích cực, đúng không? hoặc là Ngài Hòa Thượng Kim Triệu, hôm nay hai vị đó không có vị nào là dưới 90 đúng không? Ngài Kim Triệu 98 tuổi, còn Ngài Pa Auk sinh năm 1934, cũng còn 90 thì nếu mà không có giá trị gì hết thì là đồ cổ hay là đồ cũ? Đồ cũ. Mà Ngài sống sao không biết nhưng mà cuối cùng thì trong mắt thiên hạ hai vị đó đều là đồ cổ, chén sứ đời Khang Hy chưa mẻ một miếng, thấy khiếp chưa? Và quan hệ cái sự ra đi của các Ngài là một sự mất mát chứ không phải là đơn giản là sự vắng mặt, vì sao vậy? vì giá trị của một người nó nằm ở chỗ nó có nhiều cách nói lắm, giá trị của một người nó nằm ở cái có thể đo lường bằng cái khoảng trống của người đó để lại sau khi người đó không còn nữa.

Cái khoảng trống đó có dễ lấp đầy hay không? nếu mà dễ lấp thì giá trị nó không có nhiều lắm. Một cái khoảng trống mà có thể lấp đầy, một cái sự vắng mặt mà dễ dàng được thay thế thì sự vắng mặt đó không có gì ghê gớm, mà cái ghê gớm là cái người đó ra đi để lại một cái khoảng trống mà lấp không được.

Thí dụ như Đức Phật cái khoảng trống Đức Phật để lại thì có ai lấp được không? phải là một người Phật khác, phải là một người Phật khác, chứ còn ngay cả Ngài Xá Lợi Phất, Ngài cũng không lấp nổi, tất cả đệ tử Thanh Văn mà nắm tay nhau mà lấp, lấp cũng không nổi vì cái khoảng trống Đức Phật để lại lớn quá và Ngài xá Lợi Phất khi Ngài ra đi thì cũng không ai lấp được hết. Không ai lấp được cái chỗ trống của Ngài hết hoặc như Việt Nam mình, mình thấy như là ông Phạm Duy, Trịnh Công Sơn thì đó là những nhân vật phải nói rằng là khó, rất là khó lấp đầy, thí dụ như vậy.

Cho nên là cái hạng người thứ nhất là cái hạng người biết nhận nhưng không có biết cho là sao?

Biết nhận có nghĩa là có khả năng đón nhận và tiếp thu tất cả cái điều hay của thế giới và biến tất cả vị đắng, vị ngọt trở thành ra cái chất liệu để nuôi lớn, gây dựng, kiện toàn và chu tất bản thân thì đó gọi là người biết nhận.

Còn cái người biết cho là cái gì về họ, họ cũng có thể lấy nó làm quà cho người khác hết, hiểu không? từ vật chất cho đến tinh thần, các vị đừng nói với tôi các vị nghèo, các vị không giúp được người khác, một tấm lòng thôi quý vị, một tấm lòng thôi, một cái tin nhắn hỏi thăm đúng chỗ, đúng lúc nó tác động lớn lắm các vị có biết không? một ánh mắt, một nụ cười, một lời hỏi thăm đúng chỗ, đúng lúc, nó có giá trị ghê lắm, lớn lắm. Nhưng tôi chỉ cần quý vị một tấm lòng chân tình thôi là đủ

rồi. Cho nên Bà Teresa Bà nói nếu không làm được việc lớn thì hãy làm việc nhỏ bằng trái tim lớn. Còn mình thì không làm được chuyện lớn thì làm lớn chuyện.

Thì cái trường hợp thứ hai là có những người có khả năng trao ra nhưng mà không có khả năng...có khả năng cho mà không có khả năng nhận là sao? Họ rất là tốt nhưng mà họ không có khả năng học hỏi từ cuộc đời, hỏi tôi có không? tôi nói có, tôi thấy nhiều lắm. Họ tốt bụng lắm nhưng cái tốt của họ ở đâu, do bẩm sinh họ có nhiều xài nhiều, nhưng mà họ là người rất dễ bị tổn thương. Họ rất là nhiều người dễ nổi cáu, họ không thể chịu nổi những thử thách của cuộc đời, họ rất dễ bị cảm dỗ và rất dễ bị thử thách. Rất dễ bị cảm dỗ, rất dễ bị thử thách. Hạng người này được gọi là hạng người biết cho nhưng mà không biết nhận. Có nghĩa là nói đúng ra cái gì mình thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng đều có thể là cái cơ hội để mình tiến bộ hết. Các vị có tin chuyện đó không? tôi uống mật gấu tôi cũng không dám nói là tôi giỏi nhưng mà tôi có thể khoe quý vị chuyện này là cái gì tôi nhìn tôi cũng có thể thuyết pháp được.

Thí dụ như cây tăm xĩa răng, cái tăm xĩa răng mà chưa có xài đó, tôi vẫn thuyết một thời pháp nó khác với mấy cái chuyện tôi thuyết pháp bằng cái đề tài tăm xĩa răng đã xài rồi, quý vị có tin không? cái tăm xĩa răng hoặc là một cái lá bàng, lá môn hay là một cái lá một cái lá me thì tôi có thể thuyết pháp. Điều đó không phải là tôi nói tôi giỏi, mà tôi muốn nói rằng Phật pháp mênh mông quá, bất cứ một cái gì mình thấy, mình nghe nó cũng có thể là một cái đề tài gợi ý và liên tưởng để chúng ta hình dung về Phật pháp hết rồi quý vị phải tin chuyện đó, phải tin chuyện đó. Chúng ta phải có khả năng nhận cái gì mà đắng hay ngọt trong cuộc đời đều có thể là một bài học hay cho mình để mình rút kinh nghiệm. Nhưng mà đề phòng cái trường hợp rút kinh nghiệm sâu sắc, có nghĩa là mình rút riết rồi mình cứ làm bậy rồi cứ rút kinh nghiệm là không có nên.

Như có một thằng bé, cô giáo hỏi nó vậy chứ nói cho cô nghe làm sao để được người khác tha thứ. Trước khi muốn người khác tha thứ thì em phải làm sao, dạ em phải phạm lỗi. Cô giáo hỏi tiếp Napoleon chết ở trận nào? Trận cuối cùng và cái bản tuyên ngôn độc lập của Mỹ được ký ở đâu? Ký ở cuối trang và động cơ nào dẫn đến ly dị. Nó nói là đám cưới. Cô giáo cho nó lên lớp. Các vị có hiểu không?

Cho nên người trưởng thành trong Phật Pháp không có tính bằng tuổi đời mà tính bằng cái khả năng cho, khả năng nhận và khả năng cho.

Tiếng Mỹ nó có chữ tôi hay nói đùa, số 8 tiếng Mỹ là gì? Eight, 80 là cái gì? Eighty, mình thêm cái gì vào? Chữ Y (đọc là why) trong tiếng Việt nghĩa là tại sao. Có nghĩa là đứa bé 8 tuổi mà nó biết đặt dấu hỏi thì nó thành ra người 80. Người 80 sống mà không có phản biện, không có tư duy, khi mà cái đầu không có làm việc thì coi như bỏ mất cái chữ “Y” đúng không? bỏ mất chữ Y (why) bỏ mất chữ “Y” thì thành ra là còn có 8 tuổi thôi, chỉ là một hải nhi tóc bạc, một đứa trẻ sống lâu.

Tôi biết nói cái này gây sốc cho nhiều người, nhưng đó là sự thật. Có nhiều người tới chết họ vẫn sống rất là hồn nhiên. Hồn nhiên đây không phải nghĩa tiêu cực, không phải nghĩa tích cực mà rất là tiêu cực. Hồn nhiên ở đây có nghĩa là họ nhìn thấy cái lợi trước mắt thôi.

Trong Kinh nói, cái lộ trình sinh tử và giải thoát nó gồm ba bước chân.

1/ Bước một, chỉ theo đuổi cái gì mình thích, cái gì làm cho mình vui và trốn chạy, tổng khứ cái gì làm cho mình ghét, cái gì làm cho mình buồn, đúng không? cái hạng này không cần học, tự nhiên đề ra là mình có cái khả năng thứ nhất phải không? theo đuổi cái thích và trốn chạy cái ghét.

2/ Cái hạng thứ hai nó cao hơn bậc, nó biết quan tâm đến cái gì thiện và cái gì ác. Hạng này khác hạng trước phải không? đứa bé nó thấy cái gì ngon nó bỏ vô miệng đúng không? trong khi mình trưởng thành, trước khi mình bỏ cái gì vào miệng mình coi cái đó có ăn được hay không? xong chưa?

- Thứ nhất là cái đó có ăn được hay không?

- Thứ hai là mình được phép ăn hay không?

Hai cái này khác hay giống? ăn được đó là viên kẹo thì đó là ăn được. Nhưng mà được phép ăn hay không là vì sao? Là vì mình có tiểu đường hay không? và viên kẹo đó của ai? Hiểu không? cho nên một đứa bé nó chỉ đơn giản là nó theo đuổi cái nó thích thôi, nó không có kể đến cái chuyện khác, nó không kể đến pháp luật, không kể đến quan hệ xã hội và không kể đến vấn đề sức khỏe, y tế gì hết.

Nhưng mà một người lớn thì khác, mình nhìn viên kẹo là mình biết đây là cái bỏ vô miệng được, hiểu thêm cái thứ hai về mặt pháp luật, về mặt xã hội cái này không phải của mình, về mặt y tế mình biết rằng, đêm trước khi ngủ không được ăn ngọt, và điều nữa là mình bị tiểu đường mình không ăn ngọt bữa bãi được, mình phải kiêng, kiêng đây không phải là kiêng tuyệt đối, nhưng mà cái nào dở chẳng hạn để dành ngon mới ăn, người ta cho tôi mít tôi có tiểu đường, sầu riêng mới ăn bởi vì nó hy sinh một cách xứng đáng, đúng không? mít thì để đường lên chết nó oan ức lắm đúng không? chết mà mất nó không chịu nhắm, vuốt hoài mà nó không chịu nhắm, thà chết vì sầu riêng. Chỉ trong một miếng ăn thôi mà thấy cái nhận thức nó rất là khác con nít đúng không? Cho nên cái sự tiến bộ, cái lộ trình giải thoát, cái lộ trình sinh tử và giải thoát của chúng sinh nó gồm 3 bước.

1/ Bước 1 là cái đám sinh tử nó chỉ theo đuổi cái gì nó thích mà nó trốn chạy cái ghét một cách vô điều kiện và cái đầu không có xài tới. Xong chưa?

2/ Cái đám thứ 2 nó khôn hơn, nó thấy rằng thích và ghét, vui và buồn chỉ là một nửa đời sống. Một nửa còn lại cái thích ở đâu nó ra? Phải làm thiện mà cái buồn ở đâu nó ra? Là do làm ác. Cái đám này nó khôn hơn cái đám kia phải không? cho nên cái đám này nó biết hành thiện.

3 /Nhưng cái đám thứ 3 mới ghê, đám thứ 3 nó thấy thiện thì nên làm, ác thì nên tránh. Nhưng cái nào cũng là nhân sanh tử, nó vẫn hành thiện nha, nó vẫn hành thiện, nó tránh ác, nhưng mà nó cầu giải thoát. Nó mong đời sau có một lúc nào đó công viên, quả mẫn, Phật đạo viên thành nó không còn thiện ác buồn vui nữa, có đúng vậy không? cái hạng thứ ba này hơi bị khó, hơi bị khó, giảng thì kẹt phải giảng chứ còn phải nhìn cái mặt quý vị cái hạng thứ ba là bị đuổi rồi. Bị đuổi rồi, cái hạng thứ ba rất là khó, bởi vì cái giáo lý Tứ Đế nội dung nó hay lắm. Tất cả đều bất thiện, tất cả đều xấu, đều là khổ hết.

- Tất cả cái xấu đều là khổ, nhưng riêng tham ái vừa là khổ, vừa là nguồn khổ.

- Tất cả cái thiện nó cũng là khổ, nhưng mà riêng Bát Chánh Đạo vừa là khổ vừa là con đường thoát khổ.

Cho đến bao giờ các vị không thấy được cái hiện hữu của mình nó là gánh nặng thì cho đến lúc đó các vị chưa phải là một Phật tử đúng nghĩa.

Tôi hỏi các vị, các vị có thể không trả lời, về tự hỏi lòng mình đi. Các vị có thấy rằng mấy chục ký lô của mình nó làm nặng nề không? tôi hỏi các vị, các vị nghĩ cái này các vị mới rùng mình. Các vị có biết hiện giờ các vị đang mang rất nhiều mầm bệnh trong người không, nó chưa có đến ngày nó tính sổ mà thôi, nó chưa đến ngày nó tính sổ thôi. Nếu bây giờ quý vị bấm nút ở đây (để tay vị trí trái tim) để có một cái hình hài mới không có bệnh quý vị có bấm không? hiểu không? hiểu chưa? Nếu mà vị nào nói rằng tôi thấy cái thân này nó là OK thì tôi sẽ hỏi họ câu thôi, nếu mà you bấm một nút mà you thành một cái có một hình hài mới tinh mà đẹp hơn cái cũ, khỏe hơn cái cũ thì quý vị có bấm hay không? thì lúc đó biết là cái ông này có vấn đề, hiểu không? đó là câu trả lời hay nhất, hiểu chưa? Chứ còn nhiều khi họ không có thấy rằng cái thân này nó là gánh nặng, nó nặng lắm nó kéo theo bao nhiêu thứ vấn đề. Chính vì có cái thân này nhiều lúc, không phải nhiều lúc mà phải luôn luôn mình phải trả giá cho rất nhiều tình huống cay đắng, nghiệt ngã chỉ vì có cái thân này, chỉ vì có nó để ăn, mặc, ở và thuốc men. Chỉ vì có cái thân này chúng ta phải lo dơ, lo sạch chuyện dơ sạch rồi khỏe, rồi đau, nóng, lạnh, nắng, mưa, ngứa, nhức, tê buốt, mồi, rít, đúng không? mình có rất là nhiều vấn đề. Nếu mà một ngày nào đó mình thức dậy và mình trở thành một làn khói vẫn tiếp tục tồn tại và bay nhảy trong cõi nhân gian, hoa mọc và không phải gánh theo mấy chục ký lô này thì mình sẽ làm ngay, nhưng nó xui một chỗ không có cảnh giới nào là còn hoài quý vị, không có, thiện cách mấy về trời sống hết tuổi thọ cũng phải đi xuống, còn ác thì miễn bàn. Ác là đi xuống là khổ là khỏi nói rồi, riêng cái thiện, thiện mà có đi về cảnh trời cao nhất cũng có ngày rớt xuống. Chính vì chỗ này Đức Phật dạy đời sống nó bất toàn, rất là bất trắc là bởi vì vui ít khổ nhiều. Cho nên 4 cái hạng mà tôi gửi đến cuối bài giảng là rất quan trọng.

1/ Cái hạng thứ nhất đó là có người biết cho nhưng mà không biết nhận, có nghĩa là họ rất là vị tha nhưng mà họ không có khả năng tu tập. Họ không biết lấy mọi chuyện ở đời làm bài học, làm cái điều kiện để mà hàm dưỡng bản thân.

2/ Cái hạng thứ hai là biết nhận mà không biết cho. Họ có khả năng tu học rất tốt, nhưng mà họ không có khả năng chia sẻ.

3/ Cái hạng thứ ba là có khả năng nhận và có khả năng cho. Có nghĩa là họ có khả năng học hỏi từ cuộc đời rất tốt và họ cũng có khả năng chia sẻ rất tốt

4/ Hạng thứ tư, là cả hai đều zero. Có nghĩa là họ không biết học hỏi từ cuộc đời và họ cũng không có cái gì để chia sẻ cho người khác.

Cái bài giảng hôm nay tôi muốn các vị ra về các vị tự hỏi lòng mình, tự hỏi lòng mình là cái hạng nào? Có khả năng nhận hay không? và giá trị của bản thân nó nằm ở chỗ là chúng ta nhận được, chúng ta có khả năng nhận cái gì? Nhận bao nhiêu và nhận kiểu nào? Ba cái nha: WHAT, HOW và HOW MUCH?

- Mình có khả năng đón nhận cái gì?

- Và đón nhận như thế nào?

- Và đón nhận bao nhiêu?

Thì cho ra cũng vậy.

- Mình cho ra cái gì?

- Và mình cho kiểu nào? Có một câu nói rất là quan trọng, của cho không bằng cách cho, có biết cái đó không? cái đó rất là quan trọng. Mình cho người ta nguyên một chén yến, mà mình thấy ăn cho mập thầy, thấy nó khác liền, rồi trong khi đó mình chỉ một cái chén cháo hành của Thị Nở thôi mà cứ đẩy về phía Chí Phèo anh ăn đi coi chừng bị cảm, và Chí Phèo chết. Trong khi đó một chén yến mà mình cho nó ăn cái kiểu mà ngoài đời ăn cho nó mập thầy tự nhiên nó xuống tinh thần ghê lắm chưa ăn đã thấy mất sức khỏe rồi. Một chén cháo hành các vị có biết không? tôi ở nước ngoài, tôi thèm cháo hành của Thị Nở, tôi nói kệ, xấu quắc cũng được, có chén cháo hành, có những bữa tôi bị cảm, gượng dậy không nổi, rồi lếch dậy lấy cái cơm cũ ngày trước bỏ vô cái nồi cơm điện chế nước gấp ba lần, bấm nút, lếch vào giường nằm, nấu cháo bằng cơm cũ tôi gọi là bữa ăn luân hồi, từ cơm thành cháo và tôi nấu đến mức mà nó cạn nước rồi thì sao? Nó khô nó biến thành cơm. Tôi nhìn cái nồi cơm đó tôi không biết gọi nó là cơm hay cháo, tôi chỉ gọi đó là một sản phẩm của dòng duyên khởi mà nó khổ như vậy, những cái lúc tôi thèm, tôi nhớ Thị Nở ghê lắm. Mặc dầu cho đến bây giờ cuộc đời tôi chưa tìm có một Thị Nở, nhưng mà nhớ.

Cho nên biết cho là một kỹ thuật sống, là một nghệ thuật sống và biết nhận là một đạo lý sống. Biết cho là nghệ thuật sống, mà cũng là một đạo lý sống. Mà biết nhận cũng vậy, chúng ta chỉ có thể trưởng thành, chúng ta chỉ có thể trưởng thành khi biết cho và biết nhận. Bây giờ hiểu chữ nhận chưa? Có nghĩa là cái gì trong cuộc đời này mình thấy, mình nghe, cái gì mà mình chứng kiến một mình một chút tất cả đều là những cái bài học rất là quan trọng.

Đó là lý do tại sao trong Tứ Niệm Xứ Đức Phật dạy như thế này: tất cả những gì con thấy, con nghe nó đều là niệm xứ hết. Ở đây có ai học cái đó chưa ta? Có đúng không? tất cả cái gì thuộc về Danh Sắc nó đều là Niệm Xứ hết, ngày xưa mình...tôi giảng ngoài Vũng Tàu tôi có nói, người không biết đạo cứ tưởng là cái chỗ linh thiêng nhất chính là bàn Phật, cái chỗ mà mình tu hành để đắc đạo chính là thiền viện, thiền đường. Nhưng mà Đức Phật nói không, nơi nào con sống Chánh Niệm được là chỗ đó con có thể đắc đạo. Có câu này, chẳng hạn như Ngài dạy mình Tỷ Kheo Chánh Niệm trong toilet có không? dễ sợ, khiếp như vậy.

Và có một lần đó, có một vị Tỷ Kheo hỏi Ngài A Nan. Thừa tôn giả A Nan, cái gì trên đời này cái là hình ảnh đẹp nhất? thiêng liêng nhất, âm thanh nào, hình ảnh nào, cảnh giới nào? Là thiêng liêng là tốt đẹp nhất? Thì Ngài A Nan Ngài nói một điều mà mình khó hình dung lắm. Ngài nói cái hình ảnh nào mà khi nhìn nó mà mình được giải thoát sinh tử thì hình ảnh đó là hình ảnh đẹp nhất, có hiểu không? kể cả nó là một cái bộ xương, một đồng phân, một bãi nước bọt mà nếu mà mình nhìn nó mà mình nhàm chán sinh tử, chấm dứt phiền não thì cái đó lúc bấy giờ nó không phải là đồng phân mà nó là cái đề mục tuệ quán, có đúng không? dễ sợ như vậy.

Âm thanh nào không phải là du dương lãnh lót mà là âm thanh tối thượng, mà cái âm thanh nào mình nghe xong mình được an lạc, an lành thì đó là lành, hiểu không? thì đó là âm thanh đáng nghe nhất.

Còn người mình thì lại khác, cái hình ảnh, âm thanh nào mà mình thấy thích nhất thì mình cho nó là số một. Nhưng mà các bậc Thánh thì các Ngài đã nói tới khác, cái hình ảnh, cái âm thanh nào mà nó làm cho mình giải thoát.

Cho nên trong Kinh Đức Phật dạy, một vị vua đó, có ba cái chỗ mà vị đó nên nhớ suốt đời:

1/ Là cái chỗ mình sinh ra.

2/ Là cái chỗ mình làm lễ đăng quang, lên ngôi.

3/ Là chỗ mình thắng trận lần đầu tiên trong cuộc đời quân vương của mình.

Một vị Tỳ Kheo cũng có ba chỗ cần phải nhớ.

1/ Là nhớ chỗ nào mà mình đã xuất gia, thọ Đại giới.

2/ Chỗ nào lần đầu tiên mình hiểu được 4 Đế đó là cái chỗ mình đắc Tu Đà Hườn.

3/ Chỗ nào là chỗ mình đắc A La Hán.

Trong khi trời đất mênh mông nhưng chỗ đáng nhớ đó lại là cái chỗ mình thọ Đại Giới. Cái chỗ đó xấu quắc, vừa nghèo, vừa xấu, vừa nắng, nắng bụi mưa bùn, nhưng chỉ cần đó là chỗ thọ đại giới thì mình nên nhớ. Nếu mà cái chỗ đó là nắng bụi mưa bùn, nghèo khó, vùng sâu, vùng xa, biên giới biển đảo nhưng đó là chỗ lần đầu tiên mình hiểu được Tứ Đế là gì? Hoặc đó là cái chỗ mà mình chứng được quả vị La Hán thì đó là chỗ đáng nhớ nhất trong cuộc đời của một Tỳ Kheo và đó là Đức Phật dạy.

Còn Ngài A Nan thì nói rằng cái hình ảnh nào, cái âm thanh nào mà thông qua nó mà mình thành tựu được giác ngộ thì cái hình ảnh đó, âm thanh đó, cái hoàn cảnh sống đó, cái không gian sống đó được xem là đệ nhất.

Cho nên cái khả năng mà biết nhận đó nó quan trọng lắm, quan trọng lắm luôn, có nghĩa là tất cả niềm vui nỗi buồn của mình nó có thể là một cái đề mục quán chiếu. Mình nhìn vào cái vật dơ, nhìn vào cái nỗi buồn mình hoàn toàn có thể chứng Thánh, mình có thể ngộ ra rất là nhiều vấn đề hay từ những cái hình ảnh rất là bình thường.

Các vị có nhớ cái lý do của cái trái táo cắn dở của Apple không? các vị có nhớ rằng trái táo của Newton không? các vị có nhớ cái bồn nước Archimède không? tất cả các hình ảnh đó rất là thường nhưng mà trong cái đầu của một người biết nhận thì cái gì cũng là bài học hay, có đúng không ta? Có rất là nhiều cái sáng kiến của nhân loại nó được bắt đầu từ những cái gì? Từ những hình ảnh rất là thường, các vị có nhớ cái quy luật Pavlov không? ở đây có ai nhớ quy luật pavlov không? quy luật Pavlov là phản ứng sinh học, mình cho cá nó ăn mỗi ngày, mình đánh keng cho nó ăn, thói quen, hôm sau khi nó nghe đánh keng thì tự động nó đi lên. Hoặc là cái bảng tuần hoàn Mendeleev, hoặc là quy luật thuyết đòn bẩy Archimède thì những cái đó bắt đầu từ những điều kiện rất là bình thường cũng như nhiều Chư Phật Độc Giác có rất là nhiều vị chỉ nhìn một cái lá nó rơi, một dòng nước chảy, một ngọn lửa leo loét các Ngài cũng có thể chứng Thánh. Chuyện đó bình thường, cái quan trọng nhất là mình có khả năng đón nhận hay không? cho nên tôi muốn chia sẻ bà con một vài bài học giáo lý rất là quan trọng.

Kể từ hôm nay khi rời khỏi pháp hội này, làm ơn nhớ văng vẳng bên tai hai câu này:

- Tất cả những cơ hội để mình thay đổi cuộc đời. Tất cả những cơ hội để mình thay đổi cuộc đời nó vốn đầy ra đó mà vấn đề mình có khả năng đón nhận hay không? chung quanh chúng ta là một rừng mía mà liệu chúng ta có răng đủ cứng để ăn mía hay không? hiểu không ta? Xung quanh chúng ta là những cái bữa ăn rất là ngon, nhưng mà liệu chúng ta có bị tiểu đường và cao máu hay không? Hiểu không? một người mà bị bao tử thì có nhiều món phải kiêng, một người mà bị cao máu có nhiều món phải kiêng, một người tiểu đường có nhiều món phải kiêng, một người bị sỏi thận thì có nhiều món phải kiêng. Mà kiêng hết thì chỉ còn cạp đất mà ăn.

Khi mà về tâm lý chúng ta có quá nhiều vấn đề thì khả năng tiếp nhận sẽ ít đi. Có đúng không? hiểu không? chứ còn cơ thể khi mà có quá nhiều vấn đề thì cái khả năng mà ăn uống nó bị hạn chế, cái món ăn nó bị hạn chế thì cái đầu của mình có vấn đề thì khả năng đón nhận bài học từ cuộc đời nó sẽ hạn chế rất là nhiều, vì sao vậy? vì chúng ta quay lại 4 nguyên tắc:

1/ Nhân tạo ra Quả.

2/ Quả tác động Quả. Khi mà nhận cái Quả này, nó kéo một chùm Quả, rồi chưa hết.

3/ Quả tác động Nhân, cái này ghê, Khi mà anh nhận cái Quả này thì anh sẽ tạo được cái Nhân thiện dễ hơn hoặc Nhân ác dễ hơn. Mà trong cái đám Nhân thiện cái nhân nào dễ, cái nhân nào khó.

Thí dụ như tôi biết có nhiều bà con rất là thích tu thiện, thích lắm luôn nhưng mà chỉ thích in sách thiện và ủng hộ thiện viện và bản thân thì không thiện, có không? có nhiều người rất là thích sách học, bỏ tiền ra in kinh, bỏ tiền ra ủng hộ các dịch giả, nhưng bản thân không đọc được trang sách nào hết. Có một cô đó, không, chắc là phải nhiều cô, cô gởi cho tôi một cái hình chụp, Sư à, con

quý Sư lắm, trí tuệ Sư nhiều, Sư giảng nhiều cái con không có hiểu, con thấy giữa Sư và con có một khoảng cách rất là lớn, khoảng cách về vật lý, khoảng cách về tâm lý nữa, con hâm mộ Sư lắm, có người nói tôi như vậy, có người nói tôi lắm. Gửi tôi cái hình, Sư ạ, con có thỉnh hết sách của Sư nè, tới bữa nay bạn quá chưa có kịp xé nylon nữa. Nó khủng khiếp vậy, tạo cái nghiệp gì? mà khi ảnh nhận cái quả đó, ảnh không tạo được cái nhân này, cái nhân mà cái nhân học không có, ảnh chỉ có nhân bố thí thôi. Mỗi lần ảnh mua đó, cổ còn khoe với tôi con không bao giờ mua sách Sư một cuốn, con mua một quyển vậy con mua ba cuốn, ba cuốn, cho con một phần rồi tặng bạn, rồi tặng gia đình nữa. Mà tôi tính kiếp sau có toàn bố thí không hà, không hề trao đổi cái này, cái hủ chao, khiếp chưa? Cái nghiệp gì? Tôi thấy ảnh sanh ra đó, trên cái quả cũ anh chỉ tạo được toàn cái nhân bố thí không thôi, hiểu không?

Rồi còn có người thì họ tạo cái nhân thiện, đi qua Kalama học rất giỏi, học xong đánh keng cái beng nhào xuống ăn rất nhiều, ăn xong kiếm cái gốc cây gác cả một tháng. Người nhào ra rửa chén, quét nhà, cổ ở phía sau cổ nói làm đó phước đức hơn học, phước ít hơn ngồi thiền có chịu nổi không? rửa chén, quét nhà phước ít hơn ngồi thiền, chuyện đó có thiệt.

Cho nên tùy thuộc vào cái nền tảng tâm thức, nền tảng nhận thức, 2 cái khác nhau. Nền tảng tâm thức là của nhiều đời và nền tảng nhận thức là của ngày nay. Mà từ cái nền tảng đó, chúng ta chọn cho mình một cái hướng đi. Cho nên là cái khả năng cho và nhận nó tùy thuộc vào cái dòng chảy của nhân quả hiểu không? hôm nay chúng ta nhận được gì đó là do cái dòng chảy của tiền nghiệp. Nhưng mà cũng là do cái dòng chảy của nhân và quả quá khứ, hiểu không? tức là do tạo nghiệp gì cho nên hôm nay mình mới nhận cái quả này và khi nhận cái quả này nè thì mình sẽ tạo cái nhân nào dễ hơn, tạo nhân nào khó, hiểu không? nói đến cái mức đó mà cũng không hiểu, trước mặt tôi toàn là cái đám mà tạo toàn nhân xấu mà chính cái nhân xấu đó nó tạo ra một cái đám nhân hoàn cảnh không tạo được. Tạo nhân xấu trên nền tảng quả xấu không, không tạo được nhân thiện mà tôi hy vọng không đến nỗi.